

Život lidský - předpoklady

Náleží k bytostným rysům lidského života, že se člověk teprve ve vztahu k druhým lidem stává skutečně sám sebou. To znamená, že člověk není ještě sám sebou ještě ani při narození; dávní lidé mnoha starších kultur si toho byli dobře vědomi; dokonce i do kmene musili být mladí muži (většinou vskutku šlo jen o mladíky, ale výjimečně také o dívky) teprve v začínající dospělosti přijímání v rámci zvláštních rituálních institutů, kdy musili nejdříve svou schopnost a připravenost nějakými skutky prokázat. Někdy se hranice, kdy se zrozenec měl stávat člověkem, velmi snižovala, takže příslušný rituál už nebyl spojován s žádným výkonem ze strany toho, kdo byl k lidství jakoby povolán, ale prakticky vždy byl dodržován jistý, byť jen minimální časový odstup takového obřadu od samé události porodu a zrození. Dnes už víme, že – máme-li se vyjádřit, a to s jistou benevolencí, přehlížející jinak dost závažnou nedostačivost užitého termínu a jeho konotací, ve shodě s jazykem přírodních věd – sama „příroda“ se postarala o to, aby se lidská mláďata nerodila na konci svého embryonálního období, ale daleko před jeho polovinou, a aby se už v té větší části embryonálního vývoje otevřely možnosti aktivní intervence „zvenčí“ některým významným momentům společenského prostředí, do kterých takový „předčasný“ zrozenec vstupuje jako jsou kontakty sociální a jazykové. Zhruba první rok (tedy takřka celých 12 měsíců) po narození (přínejmenším v posledních několika desítkách, ne-li stovkách tisíciletí, kdy už můžeme mluvit o lidském druhu) pokračuje každý člověk na jedné straně ve svém „přirozeném“ embryonálním vývoji, ale zároveň už začíná jeho socializace (a také kultivace), která není a ani nemůže být jednoznačně biologicky (např. geneticky) determinována. Můžeme to považovat za doklad (a za přesvědčivý argument pro demonstraci) toho, jak hrubou chybou je představa, že tělesný status každého člověka je čímsi základním, již namícháním genetických informací při oplození vajíčka definitivně daným, zatímco veškerá výchova k tomu může něco jen ornamentálního a jen na povrchu pozorovatelného přidat či přičinit.

(Písek, 080110-1.)